

تحلیلی جامع

بر حوادث و اغتشاشات اخیر کشور

گفت‌وگو با آیت‌الله سیدمحمد غروی، عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم

ه با سلام و عرض ادب و تشکر از حضرت‌عالی که فرصتی در اختیار نشریه هفته‌نامه افق حوزه قرار دادید. با توجه به اغتشاشات پراکنده‌ای که در این ایام در کشور عزیزمان اتفاق افتاد و از سوی بیگانگان مورد حمایت و هدایت قرار گرفت، به محضر‌تان رسیدیم تا از مطالب ارزشمندتان بهره ببریم. به‌نظر حضرت‌عالی این اغتشاشات چه اهدافی را دنبال می‌کند؟

● به نظر می‌رسد، یکی از مسائلی که اغتشاشات اخیر دنبال می‌کند، مسئله جنبه‌های دینی و همچنین عَقّت عمومی و حجاب است و این امر، بسیار مشهود است؛ چراکه شعارهایی سر داده شد و افرادی هم از خود خانم‌ها جلو انداخته شدند و عکس‌هایی هم گرفتند و در شبکه‌های مجازی بیگانه و داخلی منتشر کردند. این داستان با سوژهٔ قرار دادن خانم بدحجابی که در بیمارستان فوت شد و فوت او را به‌نام جمهوری اسلامی نوشتند، آغاز شد و ادامه پیدا کرد؛ درحالی‌که حقیقت غیر از این بود و علامتی از جرح و صدمه در بدن وجود نداشت. این شروع ماجرا بود و عده‌ای از زنان را هم وارد میدان کردند و مسئله، حالت لجاجت به خودش گرفت و کم‌کم آتش برافروخته شد. این مسئله فقط مربوط به تهران نبود و حتی در شهرهای دور و نزدیک هم، مسائلی دیده شد. به هر حال به نظر می‌رسید، این حرکات در تضاد با دین انجام می‌گیرد. با وجود اینکه عموم مردم با مسائل و مشکلات معیشتی رویه‌رو هستند؛ اما وارد این ماجرا نشدند و با اغتشاشات و آشوب‌ها همراهی نکرده و به صحنه نیامدند؛ چراکه احساس کردند، این حرکت تعارضی علیه دین است. در این میان از جوانانی که خام بودند و شرایط خاص اجتماعی بر آنها حاکم بود و مشکلاتی نظیر بیکاری داشتند نیز، استفاده کردند. بسیاری از این جوانان مشکل خانوادگی داشتند؛ مانند جوانانی که با پدر یا مادر به‌تنهایی زندگی می‌کردند. به هر حال این مسائل باعث شد، زمینه برای آنها فراهم باشد تا وارد این مسائل بشوند.

ه زمینه‌های شکل‌گیری این آشوب‌ها چگونه محقق می‌شود و بنابیان آشوب، چگونه این اتفاقات را مدیریت می‌کنند؟

- الف) استفاده ابزاری از مسائل عاطفی**

زمینه اولیه‌ای که باعث پدید آمدن اغتشاشات بود، این بود که بنابیان آشوب در ابتدای کار روی موج مسائل عاطفی سوار شدند؛ اما در ادامه روشن شد که این یک حرکت ضد دینی است؛ لذا مردم وارد این ماجرا نشدند که از این جهت با حرکات سال‌های گذشته تفاوت وجود داشت؛ اما باید توجه داشت، وقتی چنین فضایی ایجاد بشود، افرادی که دارای مشکلات اجتماعی هستند، برای دست‌یابی به منافعشان وارد صحنه می‌شوند؛ لذا دیدیم که برخی از فروشگاه‌ها غارت یا به بانک‌ها آسیب وارد می‌شد. کسانی این حرکات را انجام می‌دادند که چه بسا اهل این حرکات نبودند؛ اما عده‌ای در میان آنها حضور داشتند که در این میان سوء استفاده کردند؛ این‌ها افرادی بودند که در شرایط عادی قادر به این حرکات نبودند؛ لذا تنها در این شرایط بود که ورود کردند و به‌عنوان مثال مغازه‌ها را غارت کردند.

ب) در خدمت گرفتن شبکه‌های اجتماعی و تبلیغ علیه نظام

نکته دیگر اینکه چنین مسائلی با سرعت بالایی در شبکه‌های اجتماعی انعکاس پیدا می‌کرد. حتی کوچک‌ترین حرکت علیه نظام در این شبکه‌های تلویزیونی یا مجازی پخش می‌شد و به‌سرعت مشغول به تحلیل این حوادث می‌شدند. حتی برای آموزش افراد برای آسیب رساندن به اماکن دولتی و یا اماکنی که به حاکمیت مربوط است و همچنین حمله به افراد مختلف اقدام شد. در این بین کشورهای حاشیه خلیج فارس و دیگر کشورهای دشمن نیز، مشغول تبلیغ شدند و حتی جوازید دلاری برای افرادی در نظر گرفتند که حرکات خطرناک انجام بدهند. بنابراین روشن شد که منشا این جریان داخلی نبود؛ چراکه در خارج از مرزها تلاش می‌شد، حتی کوچک‌ترین حرکات نیز پوشش داده شود و نسبت به آن تحلیل صورت بگیرد و هر کاری را که بتوانند، با انجام آن، بر اغتشاشات داخل ایران اثرگذار باشند، انجام دهند.

ه در جریان اغتشاشات با وجود همه مشکلاتی که در عرصه اقتصادی شاهد هستیم، حضور مردم در جهت دفاع از نظام و انقلاب اسلامی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

● ما عرض نمی‌کنیم که کم و کاستی وجود ندارد و نمی‌گوییم، همه مردم نسبت به مسائل مختلفی که در اجتماع وجود دارد، رضایت دارند. بله مشکلات وجود دارد. در این بین ضد انقلاب اعم از منافقین و گروه‌های تجزیه‌طلب یا سلطنت‌طلب وارد صحنه شدند و دست به دست هم دادند و در برخی از حرکات خارج از کشور همه حضور داشتند و شعار خودشان را می‌دادند و حتی عکس‌ها و پرچم‌های خودشان را هم آورده بودند و این نکته مهمی بود و حکایت از این داشت که گروهک‌های مختلف اعم از سلطنت‌طلب و تجزیه‌طلب و منافقین و ... از این اغتشاشات استفاده می‌کنند. یکی از رموز عدم همراهی مردم با اغتشاشات به این جهت بود که احساس کردند، این یک جریان برانداز است. ضمن اینکه هر کدام از آنها به‌دنبال منافع خودشان هستند و کاری با منافع مردم ندارند.

به هر حال مردم می‌دانند که نظامی بر سر کار است و امنیتی حاکم است و این مسائل استثنائاتی است که جمع می‌شود و این گروهک‌ها با تنوع و تکثری که دارند، اگر بخواهند حکومت را به دست بگیرند، راه به جایی نمی‌برند و در نتیجه یک فتنه عمومی برای کشور پیش می‌آید و تا زمانی که فتنه از بین برود و احیاناً منافع آنها تأمین بشود، در نهایت معلوم نیست که چه پیش خواهد آمد و این سؤال در ذهن مردم پیش آمد که آیا این‌ها واقعاً به‌دنبال منافع مردم هستند و مردم برای آنها مهم هستند؟ به‌عبارت دیگر گاهی یک حرکتی در جامعه پیش می‌آید که این حرکت سیاسی یا اجتماعی قابل اعتنا هست و دارای رهبر، چهارچوبه و مانیفست حساب‌شده‌ای است. در این حالت ممکن است، عده‌ای از مردم پای کار بایستند؛ اما وقتی مردم دیدند که چنین چیزی وجود ندارد، کسی از مردم پیش نیامد. در نتیجه اغتشاشات اخیر ممکن است، با لطایف‌الحیلی تا مدتی ادامه داشته باشد؛ چراکه دشمن قصد دارد ضربه بزند؛ اما در کل احساس شد، این اغتشاشات در حد همین اغتشاش باقی می‌ماند و راهی به جایی نخواهند برد و مسئله مهم، حضور مردم است که دیدیم، مردم با این‌ها هم‌نوا نیستند.

ه در حوادث اخیر برخورد حاکمیت، با اغتشاشگران را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

مسئله دیگر مدیریت برخورد با اغتشاشگران است که باید این مدیریت را تحسین کنیم. بر خلاف آنچه که برخی فکر می‌کنند، مسئولان کم‌کاری و

ل باید دانست تا زمانی که ارزش‌ها و باورهای دینی و غیرت بر مردم ما حاکم است و تا زمانی که روحانیت، حافظ و مدافع نظام و حاکمیت اسلامی است، دشمن نخواهد توانست، به اهداف و منافع خودش دست پیدا کند؛ لذا سعی می‌کند، به آنها آسیب برساند و این ارزش‌ها را مورد هدف قرار بدهد.

برای جلوگیری از این مقصود دشمن، باید هوشیار باشیم.

البته باید بدانیم، حتی افرادی که شاید به‌نظر ما حجاب درستی ندارند، این

افراد هم از بی‌حیایی ناخرسند هستند

و از شعارهایی که داده می‌شود، راضی نیستند.

شعارهایی مانند «زن، زندگی، آزادی» سر داده می‌شود.

کدام کشور در منطقه یا خارج از منطقه وجود دارد که مانند ایران،

مردم در آن آزادی داشته باشند و رأی بدهند و برای خودشان

تصمیم بگیرند؟! آزادی یعنی چه؟ آیا آزادی به‌معنای بی‌بندوباری است

و اینکه زن ابزار مطامع مرد قرار بگیرد؟!

آیا بی‌بندوباری لازمه زندگی بهتر داشتن است؟! قطعاً این‌طور نخواهد بود.

نیروهای انتظامی و امنیتی با صبر و حوصله با آنها مقابله کردند تا جایی که مردم متوجه شدند، حکمت این خویشتن‌داری‌ها چیست. اغتشاشگران باید به اعمالشان پایان بدهند و متوجه بشوند، برای چه کسانی کار می‌کنند و چه افراد و گروه‌هایی پشت این جریان هستند و از این جریان، حمایت و چه اهدافی را دنبال می‌کنند. جوانانی که شرایط و فشارهای اجتماعی، زمینه‌ای برای آنها ایجاد کرده که تبدیل به پیاده نظام دشمن بشوند، باید توجه داشته باشند که این راه غلطی است و دیگران آنها را هدایت و متوجه کنند که این راه نتیجه مثبتی به‌همراه نخواهد داشت.

اهمیت ارزش‌ها و باورهای دینی در بقای حاکمیت دینی و نظام مقدس جمهوری اسلامی

باید دانست تا زمانی که ارزش‌ها و باورهای دینی و غیرت بر مردم ما حاکم است و تا زمانی که روحانیت، حافظ و مدافع نظام و حاکمیت اسلامی است، دشمن نخواهد توانست، به اهداف و منافع خودش دست پیدا کند؛ لذا سعی می‌کند، به آنها آسیب برساند و این ارزش‌ها را مورد هدف قرار بدهد. برای جلوگیری از این مقصود دشمن، باید هوشیار باشیم. البته باید بدانیم، حتی افرادی که شاید به‌نظر ما حجاب درستی ندارند، این افراد هم از بی‌حیایی ناخرسند هستند و از شعارهایی که داده می‌شود، راضی نیستند. شعارهایی مانند «زن، زندگی، آزادی» سر داده می‌شود. کدام کشور در منطقه یا خارج از منطقه وجود دارد که مانند ایران، مردم در آن آزادی داشته باشند و رأی بدهند و برای خودشان تصمیم بگیرند؟! آزادی یعنی چه؟ آیا آزادی به‌معنای بی‌بندوباری است و اینکه زن ابزار مطامع مرد قرار بگیرد؟! آیا بی‌بندوباری لازمه زندگی بهتر داشتن است؟! قطعاً این‌طور نخواهد بود؛ چراکه بی‌بندوباری یک زندگی حیوانی است. آنها دلشان برای زن نسوخته است. اگر حمایتی از زن و

ویژه‌نامه توسعه

جایگاه زن به‌معنای واقعی باشد، قطعاً در اسلام است و جمهوری اسلامی نیز در این زمینه اقدام کرده و راه را باز گذاشته است.

با بی‌حیایی و بی‌عفتی که زندگی شکل نمی‌گیرد؛ بلکه زندگی تباه می‌شود. اینکه زن به اهداف عالیه خودش برسد و به جایگاه مناسبی در خانواده و اجتماع دست پیدا کند، با این شعارها ممکن نیست. در شرایطی که دشمن آن را فریاد می‌زند، وقتی زن در سنین بالا طراوات خودش را از دست می‌دهد، دیگر کسی به او نگاه نمی‌کند. شعار برای آزادی و جایگاه مناسب زن، از شعارهای جمهوری اسلامی است. کسی که برای زن اهمیت و احترام قائل است، جمهوری اسلامی است. اگر صحبت از «آزادی» است و اگر سخن از «زندگی» است، جمهوری اسلامی، هم برای آزادی و برای زندگی، هزینه‌های سنگینی پرداخته است. این شعارها به‌حسب ظاهر فریبنده است؛ اما همه این شعارها به سید نظام ریخته خواهد شد. البته عقبه این افراد وضعیت دیگری دارند. خارج‌نشین‌ها به‌دنبال مقاصد و منافع خودشان هستند؛ اما کسانی که قریب خورندند، باید توجه داشته باشند که این حرکات تند آنها، به نتیجه نخواهد رسید و این یک واقعیت است. مسئله دیگر اینکه به خود آنها آسیب وارد خواهد شد؛ چراکه نیروهای امنیتی و انتظامی بر کار مسلط هستند و مردم از آنها حمایت خواهند کرد نه از اغتشاشگران. اگر به‌فرض محال، شرایط هم تغییر کند، اولین کسانی که مورد خطر واقع خواهند شد و کنار زده و حتی نابود خواهند شد، خود این افراد هستند.

ه یکی از مسائل به‌حقی که باید در سطح جامعه اتفاق بیفتد، مسئله مطالبه‌گری مردم از مسئولان است؛ اما گاه این مطالبه‌گری با هدایت بیگانگان از مسیر اصلی خود منحرف و گاه منجر به اغتشاش می‌شود. به‌نظر حضرت‌عالی راه حل چیست؟

● مردم مشکلاتی دارند و باید این مشکلات را با مسئولان در میان بگذارند. اگر مسئول به‌طور فردی پاسخ لازم را نمی‌دهند یا اگر مطالبه جمعی در کار نباشد، مطالبات مردم در سطح اجتماع اشکال ندارد و تا زمانی که منطقی در کار باشد، کار پیش می‌رود؛ اما وقتی هیجانات کاذب جای منطق را بگیرد، فایده‌ای نخواهد داشت. اگر انسان مطالبه به‌حقی داشته باشد، این مطلب سر جای خودش باقی است؛ اما مسئولان نیز باید بپذیرند که مشکلاتی وجود دارد. برخی از مشکلاتی را که قه‌ری است، باید برای مردم تبیین و وضیعت را برای مردم روشن کنند؛ اما مشکلاتی که غیرقهری است، باید با ورود مسئولان حل شود. مشکلاتی نیز مربوط به خارج از مرزها و دشمنان است که باید آنها هم برای مردم تبیین بشوند. همچنین خدمات نظام بعد از انقلاب برای مردم آشکار شود.

تبیین خدمات انقلاب آن‌گونه که شایسته است، اتفاق نیفتاده‌است!

یکی از شعارهایی که متأسفانه و با صد تأسف سر داده می‌شود، این است که می‌گویند نظام بعد از چهل سال، چه کاری برای مردم انجام داده است؟ جوانان دهه هشتادی وضیعت گذشته را ندیده‌اند و فقط وضیعت حال را می‌بینند و خدمات نظام و تغییر سطح زندگی مردم را نمی‌بینند و این مسئله باید برای جوان‌ها، به‌طور مختلف روشن بشود. فعالیت‌هایی که نظام در مسائل مختلف انجام داده است، باید گفته بشود. بنده قبل از انقلاب چند سفر طولانی را برخی دوستان به استان‌های مختلف داشته‌ام. در این دوران هم، سفرهای متعددی داشته‌ام. به‌نظر می‌رسد، وضیعت به هیچ عنوان قابل مقایسه با قبل نیست. یک مسئله، مسئله راه‌هاست که سرمایه‌گذاری‌های کلانی انجام شده و مسئله جاده‌های کشور یکی از مسائلی است که باید برای مردم روشن بشود؛ چراکه آنها درک خواهند کرد. در مسائل علمی و پزشکی رشد کشور چشم‌گیر بوده است. وضیعت سواد عمومی مردم بسیار بالا آمده‌است.

من این گلابه را دارم که ما چه روش نادرستی را به‌کار می‌بریم که مردم نسبت به اخبار و اطلاعات داخل کشور بی‌اعتماد می‌شوند و اخبار را از شبکه‌های بیگانه می‌گیرند؟ لازم است، در این خصوص آسیب‌شناسی انجام بشود تا اعتماد مردم به اطلاع‌رسانی در داخل کشور جلب بشود. به‌عنوان مثال گاهی اوقات ما فساد را برای مردم توضیح نداده‌ام. گاهی برخی مسائل مانند اختلاس‌ها را بسیار درشت می‌کنیم؛ ولی نتیجه کارها و برخوردهای نظام را بازگو نمی‌کنیم؛ در نتیجه برخی گمان می‌کنند، همه مسئولان فاسد هستند و از منافع مردم استفاده می‌کنند؛ درحالی‌که در لایه‌های بالای نظام این‌طور نیست و اگر گاهی فردی تخلفی می‌کند، کشف می‌شود و با او برخورد می‌شود. بنابراین لازم است که راجع به اطلاع‌رسانی نهادهای مختلف آسیب‌شناسی شود و بعد از آن خدمات نظام بدون مبالغه تبیین بشود. بسیاری از جوانان ده هشتادی، خبری از خدمات نظام ندارند و حتی شرایط امروز را هم به‌خوبی درک نمی‌کنند. کشور ما به‌عنوان یک کشور نفتی شناخته می‌شد و حکومتی بر آن حاکم بود که در خدمت منافع بیگانه بود و فاقد استقلال سیاسی و اقتصادی و نظامی بود و نقشی در جهان یا خاورمیانه بازی نمی‌کرد و تنها حامی منافع دشمنان بود. بنابراین بنا به فرمایش مقام معظم رهبری نیاز به جهاد تبیین داریم. بیان ایشان در باب جهاد تبیین بسیار حساب‌شده بود. تنها کافی است، حقایق را برای مردم بازگو کنیم و مفاهیم ارزشی را بدون افراط و تفریط تبیین کنیم.

ضرورت جهاد تبیین در عرصه‌های مختلف علمی، فرهنگی و...

ما در عرصه‌های مختلف جهاد تبیین، باید اولاً ارزش‌های خودمان را تبیین کنیم که این ارزش‌ها چطور برای حفظ ارزش زن، خانواده و امنیت‌های فردی و اجتماعی است. لازم است معارف بلند الهییت ^۱ را آن‌طور که شایسته است، تبیین کنیم. در این صورت جوانان عاشق این مسائل خواهند شد. ثانیاً باید خدمات نظام را برای مردم تبیین کنیم. تمام دولت‌ها با رأی مردم بر سر کار آمده‌اند و هرکدام هم، خدمات خاص خودشان را داشته‌اند. یکی از خطاهای بزرگ این است که خدمات یک جریان در دولت‌های مختلف نادیده گرفته بشود و مدام یکدیگر را متهم به ناکارآمدی کنند که در نتیجه، اجماع مرکزی حاصل می‌شود که دود آن به چشم خودمان خواهد رفت. گاهی تندروی‌ها از ناحیه برخی گروه‌ها و حتی گروه‌های ارزشی باعث شده که برای برخی از جوانان حالت ناامیدی پیش بیاید.

ادامه در صفحه بعد